

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

18. Quae Corollaria ex proxime dictis colligantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

nimum hac voce sedauit: Non ideo peccandum vltcrius videri, si haecenus peccatum sit: neque vnquam delictum prius, posteriore posse corrigi, sed au-
geri.

D V B I V M X V I I I.

*Quæ Corollaria ex proxime dictis col-
ligantur?*

RESPONDEO, Colliguntur hæc, quæ et si inter legendum ipsa satis in a-
nimum lectoris influere poterant, ni-
hilominus quo certius eum stringant,
ita ordine dispono:

COROLL. I. Iniquum est, iis quæ de-
fendere se volunt, quod Sagæ non sint,
negare aduocatum.

COROLL. II. Et quidem optimum, ac
si quem ipsæ velint.

COROLL. III. Ac si quidem id ipsæ ne-
sciant, aut non cogitent, non monere
de hoc suo iure, ac sincere instruere.

COROLL. IV. Iuuari potius debet
ad defensionem, & omnia necessaria
concedi, quam quouis modo impe-
diri.

COROLL. V. Gaudendum etiam est non contrahendum supercilium, si ea emergant, quæ captarum innocentiam ostendant.

COROLL. VI. Quo grauius est crimen illud, cuius quispiam arcessitur, eo grauius peccat is, qui defensionem ei præcludit. Itaque in crimine Magiæ peccat grauiissime.

COROLL. VII. Cum in carcerem reæ veniunt, concedendi sunt dies aliquot, quibus se recolligant ac meditentur, quo se optimo modo defendant: Iniquum autem est, incontinenti statim vt captæ fuerint, ad tormenta rapere. Ratio est, nam alioqui sic subito tanta status mutatione consternatæ, non sat præsentibus sibi & paratæ erunt ad integerrimam atque optimam sui defensionem: quam tamen, vti vidimus, & ius nature, & recta ratio omnino eis saluam vult constare.

COROLL. VIII. Necessario danda est reis copia indiciorum, quæ contra eos allata sunt: si enim aduocatus & defensio concedenda sunt, non apparet quomodo

modo ea negari possit. Vt vide latius apud Tannerum de Iustitia, disp. 4. q. 5. dub. 3. num. 73. Vnde contrariam quorundam locorum praxin male probat alicubi Delrius: vbi tamen nota ex malleo Sprengeri, parte 3. nomina testium contra reas testificantium, non esse eis edenda, nec eorum aduocatis, quando propter personarum potentiam imminere posset testibus aliquod periculum: quod si nullum sit periculum, ea esse edenda, sicut in aliis causis regulariter.

COROLL. IX. Non est aditus ad carcerem iis præcludendus, quorum opera vti cupiunt ad defensionem: quod habetur quoque in constitutione Carolina, art. 4. Vnde semper iudicavi iniquissimos esse, qui id cauent, ne doctior quispiam, quem rei expetunt, ad eos accedat, timentes ne eis argumenta suggerat ad remouendum crimen; cum sane si quis innocens ostendi posset, id magnopere optandum esset. Nuper quidam Sacerdos cum Iudicibus tacite & secreto ex protocollo demonstrasset, inique contra quasdam proces-

sum esse: non aliter monitioni dedere locum, quam quod illas capite plexuerunt, hunc autem ne ad vllas deinde custodias admitteretur, fanciuerunt; imo nunc audio, id pluribus contigisse.

COROLL. X. Iudicis ipsius est prouidere, ne Aduocati captiuis defint.

COROLL. XI. Inepti sunt Aduocati, qui operam suam in his causis Sagarum accommodare nolunt; quiq; alios, ne id faciant, absterrent. Imo corrigo me, nam bene faciunt: Væ enim qui in his causis aduocare velint, transferent enim hoc ipso in se litem, vt iam supra monui, quasi nec ipsi forte eius artis sint exfortes. Vah quæ temporum libertas! aduocare si quis audet, iam suspectus est. Imo plus dico suspectus est, aut saltem exosus etiam is, qui solum Iudices amicissime hac super re monere audet. Quæ causa est quod commentarium hunc monitorium, iam dudum à me conscriptum, typis non euulgo, sed amicis tantum pauculis manuscriptum communico suppresso nomine,

Ter-

Terret me exemplum religiosissimi Theologi Tanneri, qui non paucos in se concitavit verissimo ac prudentissimo suo commentario.

COROLL. XII. Potest reus appellare à Decreto torturæ: quod & probat textus in l. 2. C. de Appell. recip. & sentiunt communiter Doctores Bartolus, Baldus, Marsilius, Cotta, Follerus, Gomez, Prosper Caravita, Brunus, & alij citati à Farinacio quæst. 38. nu. 10.

COROLL. XIII. Si Iudex non obstante hac appellatione, ad torturam processerit, & ob id à reo confessionem extorserit, talis confessio prorsus nulla est, & inefficax ad condemnationem, vñ sentiunt iidem apud Farinacium, ibid. nu. 17. & 22.

COROLL. XIV. Reus etsi legitimis indiciis torturæ adiudicatus, non tamen debet torturæ subiici, si in contrarium alia habeantur indicia innocentiae, quæ æque probent innocentiam ac ista priora culpam: nam vna præsumptio merito sane tollit alteram,

vt vide apud Menochium, de præsump. l. i. q. 29. & 30. & Mascard. de probat. l. 3. conclus. 1224. n. 4. & seqq. Et quando duæ inuicem contrariæ præsumptiones concurrunt, videlicet delicti & innocentia, semper præferenda est præsumptio exclusiua delicti, inquit Farinacius q. 38. n. 112. quod verum quoque esse ait ex communi sententia Doctorum, quos multos citat, etiam si indicia pro reo allata inferiora paulo essent, quam quæ contra eundem allata sunt; quæ obsecro quis hodie obseruat? quis attendit an obseruentur? miror vero quæ eorum sit conscientia, qui Principum conscientis non melius consulunt, sed tacent.

COROLL. XV. Iniquissimi sunt, qui cum simulent se reis defensionem concedere, nil minus agunt. Igitur vt discant Principes, quid apud quosdam eorum Inquisitores significant illæ phrasæ, cum dicunt se omnino concedere reis defensionem locum, auditam esse Gaia defensionem, sed non substituisse, &c. vt discant item, ex quibus causis

tor-

torTURAM reis decernant, sciant sic non-
nullibi procedi: Vocat ad se Inquisitor
captiuam: ait non ignorare eam ob
quam causam capta sit, hæc atque ista
contra eam indicia produci: purget se
igitur, & respondeat. Vbi respondit;
tum etsi singula, vt ipse sepiissime exper-
tus sum, accuratissime diluerit, sic vt re-
plicari nec tantillum possit, tangaturq;
manibus accusationis totius futilitas,
nihilominus nulla amplius responsio-
nis discussione facta, nec subiuncto ver-
bo, quasi in ventos mulier locuta sit, aut
saxo narrarit fabulam, hoc solum ei di-
citur, vt in carcerem redeat, & melius
apud se perpendat, an in negatione ve-
lit persistere; fore vt post horas aliquot
reuocetur. Dum ea ad carcerem redit,
scribitur in Protocollo, ream hanc ro-
gatam in negatione persistere: decer-
niturq; vt igitur torqueatur.

Cum deinde reuocata est, hæc tan-
tum audit: stitimus te hodie coram no-
bis, & negasti, concessimusq; tempus, vt
melius perpenderes, & à peruicacia re-
spirares. Quid ais igitur? an adhuc per-
sistis

fistis, & negas? quod si negare pergis, ecce tibi Protocollum: factum est contra te decretum Torturale, sic enim loquuntur: post quæ verba si adhuc negat, ducitur ad torturam, nec quæ attulit ad indiciorum purgationem, vel tantilla eorum fit mentio, quasi ea omnia solo silentio retusa sint, ac tantundem plane fuerit, seu defenderit se mulier seu oscitarit.

Quorsum igitur audita mulier est? quorsum se purgare iussa, si purgari nihil vnquam potest? Nam quæ illa vnquam ibi fuit, quæ quantumcunque se purgarit, rapta tamen ad torturam non fit? testor autem DEVM, tam accuratas me sæpe audiuisse purgationes, vt qui ad disputationes scholasticas inassuetus non sum, non inuenerim quid difficultatis fuerit relictum, quod non exhaustum sit: Idem & alios noui qui iurati affirmare audeant viri docti. Soli Principes sunt, qui ne ista nesciant, sed longe aliter informentur, nescio quæ diuina punitione fit. Itaque quæ indicia Inquisitores contra reas habent, diligenter

genter in actis perscribuntur; quod autem pleraque & probata plene non sint, & si plene probata sint, quod rarum est, quid contra ea responsum sit, & quo pacto accurate deterfa, ne verbulo memoratur. Ut sane omnibus bene perpensis quæ & dixi, & dicturus deinceps sum, non possim non metuere, ne Magistratus illi, qui hodie in Sagas inquiri iubet, cum tam periculose inquiratur, damnationem sibi accersant.

COROLL. XVI. Necessè est quod ex proxime dictis sequitur errare gravissime Inquisitores, etiamsi ex allegatis & probatis procedant: quod oppido notare debent Principes, & Doctores quos illi consulunt, nam passim hic impingitur ex phrasium ignoratione. Multi enim hodie Iudices indicia plurima probata legitime non habent, & tamè cum ex his processerint, aiunt se procedere secundum allegata & probata: necessè est igitur inique procedi, etsi ex allegatis & probatis procedatur; quia tantundem est dicere allegata & probata, quam allegata & non probata, sed

sed refutata: hæc verborum eorum significatio est. Quod ne videar inuidiose comminisci, offero me ad probandum sub pœna à iure decreta in calumniatorem. Mirantur amici quidam mei cum hæc legunt, & quærent an hæc igitur se ita habeant? id se credere non posse: quibus respondere soleo, ignorare eos adhuc prima Principia in hac materia, ac me pigere operam sumere vt explicem, rogent DEVM, vt excitet Principes qui veritatem scire velint, & phrasas Inquisitorum intelligere. Erunt qui se offerant ad eas explicandas, dum modo id eis liceat.

COROLL. XVII. Processus is nullus & irritus est, in quo iusta huiusmodi defensio reis negata sit, & tenetur Iudex cum suo Principe ad restitutionem. Quod si Consiliarij & Confessarij Principum non monent & recte instruunt; pariter omnes in culpa sunt, seuerè à Deo puniendi.

COROLL. XVIII. Æquissimum est, vt si Sacerdotes quoque aliquos ex indiciis indignis capi contingat, iis saltem

tem pro tanti Ordinis & Ecclesiæ Catholicæ respectu dies aliquot aut saltem vnicum in carcere instrumenta scriptoria concedantur: vt liceat supplicationē aliquam breuem aut apologiam ad suum Principem aut Diuum Cæsarem concipere. Potestne minus quid, & iustius ab eis peti? Ego vero existimo ne quidem inter barbaros gentiles hanc tam exiguam veniam negatum iri morituris sacrificulis idolorum.

COROLL. XIX. Nec iniqua quoque postulatio est, vt sub extremum vitæ eo liceat vti Confessario; quem ipsi sibi delegerint; nō quem Iudices obtruserint. Indigna res mihi visa est, ne Sacerdoti quidem eam confitēdi libertatē nuper esse concessā. An existimamus aut hęc sumis Christianitatis capitib. esse nota?

COROLL. XX. Vt nec & ista iniqua petitio est, vt si forte contingat integerrimæ semper vitæ & famæ Sacerdotem inique & maleuole circumuentum & captum, miraculose ex vinculis & carcere expediri, liceat ei in Imperio Germanico Apologiam suam typis

114 Dub. XIX. *An de captis nomine Veneficij*
pis excudere, & qualiter secum actum
sit eatenus explicare, vt nisi omnia per
legitimos testes probare possit quæ af-
ferat, sistat se Sacratissimo Cæsari, ite-
rum in carcerem & mortem recta pro-
fecturus.

D V B I V M XIX.

*An de captis nomine Veneficij mox presu-
mendum sit eas necessario reas esse?*

STulta quæstio videtur; & esset lane
Dni quorundam, quod nollem dicere
liceret, Sacerdotum seu simplicitas seu
zelus, (ego inscitiam, imprudentiam,
& defectum iudicij interpretari soleo)
quærendi necessitatem mihi impone-
ret. Audio enim esse, qui cum carceres
inuisunt, ita afflictissimas custodias ad-
oriuntur, instant, vrgent, vexant, & ad
fatendum crimen sollicitant, vt iudica-
ri aliud non possit, quam quod plane
apud animum suum obfirmatum ha-
beant, nullam penitus earum innocen-
tem esse posse.

Interim quicquid se miseræ illæ plan-
gant, quicquid loqui, explicare causam,
de-